

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DISERTAČNÍ PRÁCI

Název práce: Systém národního účetnictví a hospodářský cyklus

Autor: Ing. Václav RYBÁČEK

Autor si vytkl za cíl disertační práce ukázat teoretické pozadí Systému národních účtů a prověřit vypovídací schopnost dvou klíčových agregátů národních účtů pro hodnocení hospodářského cyklu – disponibilního důchodu a hrubého domácího produktu.

Práce má logické uspořádání, je psaná srozumitelným, vytříbeným jazykem. Zmapováním teoretického pozadí národních účtů autor prokázal širokých rozhled a vytvořil tak unikátní dílo vhodné pro přímé didaktické i praktické využití.

Disponibilní důchod je obvykle chápán jako výsledek běžné ekonomické aktivity, a z něho odvozený ukazatel úspor jako ukazatel schopnosti sebe-financování, resp. jako klíčový ukazatel hospodářského cyklu. Toto analytické pojetí kopíruje standardní sekvenci účtů. Autor na příkladech dokazuje, že tento přístup není analyticky vhodný, neboť nezahrnuje kapitálové zisky. Teoretické závěry autora považuji za velmi přínosné pro analytickou práci, zejména z důvodu velkých reálných zisků/ztrát z držby, které realizovaly v minulých letech české domácnosti držbou akcií a obydlí. Přitom kvantifikaci kapitálových zisků/ztrát současná česká statistika běžně poskytuje.

Omezení vypovídací schopnosti agregátu disponibilního důchodu úzce souvisí s konceptem přidané hodnoty a s vymezením hranic ekonomické výroby. Autor proto rozebírá hranice výroby, resp. ty činnosti, které nevchází do konceptu přidané hodnoty a následně ukazuje na limity tohoto konceptu pro hodnocení hospodářského cyklu. Poukazuje zejména na důsledky v analytické praxi, neboť tím dochází k deformovanému pohledu na spotřebu jako motoru ekonomického růstu. Na datech minulých let dokazuje, že prognózy založené na tomto konceptu postihují ekonomický cyklus se zpožděním, že pro tyto účely je vhodnější vycházet z rakouské teorie hospodářských cyklů, resp. z konceptu hrubých domácích příjmů (GDR) kde poměrový ukazatel kapitálových a spotřebních statků (RER) lépe a dříve reaguje na změny v ekonomickém cyklu.

Disertační práci považuji za jedinečnou na české scéně, oceňuji zejména autorův teoretický záběr a vlastní vývody. Autor velmi kvalifikovaně ukázal ve své práci na limity konceptu národních účtů, resp. na zjednodušený přístup analytiků ke dvěma nejčastěji používaných agregátů a navrhuje řešení. Proto **práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí.**

V Praze, dne 28. března 2011

Ing. Vítězslav ONDRUŠ, CSc.
Český statistický úřad
Odbor ročních národních účtů